

Ненадмашан у уџбеницима

Упоредо са наставничким и директорским позивом, професор Милан Распоповић је написао велики број уџбеника и приручника из физике и математике за основне и средње школе и факултете који се и данас користе у настави код нас и у земљама насталим распадом Југославије (95 уџбеника; ако се узму у обзир допуњена, прерађена и поправљена издања, то прелази 250 наслова)!

По броју наслова, тиража и збиру издања која су у употреби готово пет деценија, он је јединствен и ненадмашан аутор у историји уџбеничке литературе на овом подручју.

Директор са најдужим мандатом

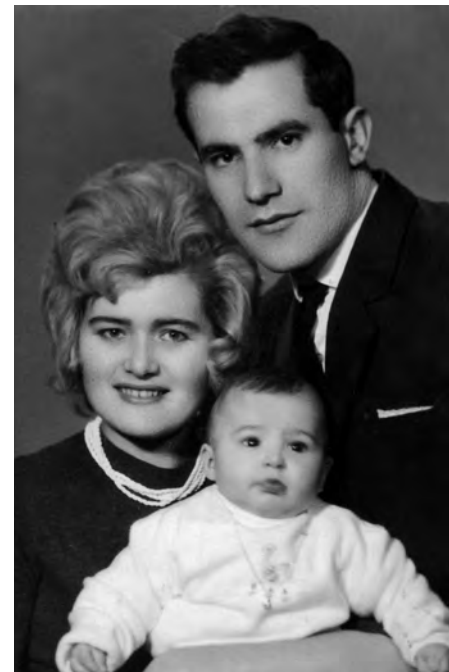
Професор Рас, како су га крајем шездесетих прозвали ђаци, синоним је за Математичку гимназију. Цео радни век од 38 година посветио је школи која је изнедрила више од 250 доктора наука и стручњаке „бисере расуте по целом свету”

Сретењским орденом трећег степена за нарочите заслуге одликован је прошле недеље на Дан државности Србије и професор др Милан Распоповић, један од оснивача и дугогодишњи директор Математичке гимназије у Београду. Ако је веровати ђацима – најбоље

средње школе у Србији и једне од најпризнатијих у свету. Повод за доделу високог признања било је обележавање пет деценија постојања Математичке гимназије.

– Само смели људе воде човечанство напред – рекао је у свом обраћању присутнима приликом уручивања одликовања председник Србије Томислав Николић.

А професор Рас, како су га крајем шездесетих прозвали ђаци, у целом свом радном веку увек је корачао вођен својим визионарским идејама. Била је то каријера која ће се тешко поновити, тврде зналци прилика у науци. Био је директор Математичке гимназије у Београду 31 годину и месец дана, по чему је

Са супругом и ћерком

6 Породично окупљање поводом „златне свадбе”: деца, снаје, унучи...

апсолутни рекордер српске просвете. Зато и не чуди што важи за једног од најистакнутијих просветара и педагога у Србији још од времена Доситеја Обрадовића. Додуше, два пута је одбио да седне у столицу првог српског попечитеља просвете, баш као и многе примамљиве прилике да за много већи новац и боље услове рада оде у бели свет.

Својим несвакидашњим замислима и несебичним залагањем обогатио је наставни програм Математичке гимназије, чији су ученици из године у годину доносили све више одличја с најпознатијих међународних такмичења у математици, физици, информатици и астрономији. По броју освојених награда (око 400) ова средња школа нема премца у свету.

За ученике проф. др Милана Распоповића можемо рећи да су „бисери расути по целом свету”, јер за многе није било посла у земљи. Данас је више од 400 магистара и преко 250 доктора наука запослено на најпрестижнијим факултетима: на Оксфорду, Кембриџу, Харварду, Стенфорду, Принстону, Колумбији, Берклију, МИТ-у... и у најмоћнијим компанијама широм света, проносећи славу своје домовине, своје школе и свог незаборавног директора.

– Ђаци наше школе постају и професори и директори Математичке гимназије, попут др Владимира Драговића, с тим да је и његова ћерка била

наш ђак, сада успешан студент на престижном Универзитету МИТ у Америци. Од 2008. на месту првог човека је мр Срђан Огњеновић, некадашњи ученик, такмичар и омиљени професор. Традицију је наставио син Иван и био одличан ђак ове школе. Успешно је завршио студије математике у Београду – прича проф. др Распоповић док у сећање призива босонско детињство и учење уз петролејку. По званичним документима рођен је 6. јула 1936, иако је стварни датум 8. август 1935, у селу Мартинићи код Даниловграда.

– Матична документација је током Другог светског рата уништена, па су касније унети нетачни подаци. Отац Обрен и мати Његослава имали су четири сина, од којих сам ја био најстарији, и ћерку – подсећа наш саговорник и додаје да га је отац са пет година одвео код учитеља Васа Ђурановића да види шта му је чинити јер је већ тада знао да чита. Проверио је Васо и какав је у рачуну: „Биће твој син сјајан ђак. Биће дика породице и цијелог племена.”

Имао је седам година када су се мајка и он разболели од тифуса. Те ратне године прећуткује. Драге су му успомене на ђачке дане, када је до школе у Даниловграду пешачио по шест километара и још толико у повратку кући. Потом се уписао у Титоградску гимназију.

– Имао сам професоре који су ме „заразили” љубављу за физику: у основној школи Лука Бошковић, а у гимназији Лука Милић – не пропушта да каже. Случајно или не, и унук професора Распоповића зове се Лука.

Природно-математички факултет у Београду уписао је 1955. године. Дипломирао је на Одсеку за физику 1959, међу најуспешнијим у својој генерацији. Прва зграда у коју је крочио када је стигао у Београд била је палата „Албанија” у чијем приземљу се налазила велика књижара –

„врело знања и зборно место за састанке”.

Његов студентски живот је прича за себе:

– И данас, када прођем поред Студентског града, сваки пут бацим поглед на прозоре собе 272 на другом спрату Првог блока. Соба трокреветна и још приде два-три илегалца. Ишло се и на разне акције. Учествовао сам у изградњи аутопута Београд–Љубљана – прича некадашњи ударник и фудбалер у фудбалском тиму „Физичар”.

Војску је служио на Вису.

– Пред сам крај војног рока одемо у Комижу, била је нека фешта. Ту сам упознао Винку. Неколико месеци касније дошла је у Београд. Довела је мајку на лечење код др Исидора Папа, срели смо се и, ето, недавно смо обележили пола века брака. Њој дугујем захвалност што сам могао да се посветим послу – наглашава Распоповић.

Након завршених студија физике запослио се у Институту за нуклеарне науке у Винчи. Тада међу водећим у Европи.

– Једне вечери се ћерка Јадранка расплакала. Газдарица која је живела у истој кући гракнула је: „Ућуткајте бебу!” Понуђени стан је био пресудан да пређем у Четрнаесту београдску гимназију – признаје наш саговорник. Уз рад је магистрирао, потом био стручни сарадник у Институту за физику и, како се касније збивало, цео свој радни век провео је радећи више послова. Кад год га је неко упитао колико му траје радно време, узвраћао је речима Николе Тесле: „Ако се у рад убрајају снови, мој радни дан био би 24 сата.”

Garancija 5 godina

norveški radijatori

ROVEX INŽENJERING d.o.o.

Đorđa Stanojevića 11b, lok. 7 • N. Beograd - Belvil • 011/ 311-52-08; 785-68-33

Čačak 032/376-725 • Kruševac 037/441-330 • Kraljevo 036/328-210 • Kragujevac 034/356-526 • Niš 018/4528-942 • Vrnjačka Banja 036/616-640
 Smederevo 026/619-750 • Velika Plana 026/516-130 • Valjevo 014/3421-221 • Bor 030/445-554 • Surdulica 017/813-249 • Novi Pazar 020/433-700 • Vranje 017/417-387
 Zrenjanin 023/534-713 • Vršac 013/831-898 • Subotica 024/670-250 • Bela Crkva 013/851-469 • Sombor 025/442-422 • Beograd 011/322-64-65 • Crna Gora 067/885 511

SAVREMENI SISTEMI GREJANJA

ZA VAŠ STAN, KUĆU ILI POSLOVNI PROSTOR

Uštedite i do 50% električne energije

Kablovi, mreže i grejne folije

- za kupatila, kuhinje, terase, staze, stepeništa, hladnjače, staklenike
- zaštita od snega i leda

Garancija 20 godina

podno grejanje

И у другим приликама волео је да се позива на мудре мисли, а једну од најдражих коју је пригрлио одавно је изговорио Емилијан Јосимовић: „Број и мера, то је моја вера.” Испоставиће се да је скоро четири деценије у духу те крилатице подучавао младе физици, математици и филозофији науке.

Прва у Србији

Одлука да се оснује Математичка гимназија у Београду озваничена је 23. маја 1966. И од тада до наших дана остала је у здању Задужбине Персе и Ристе Миленковића у Улици краљице Наталије 37, а у социјалистичко време Народног фронта.

школовање и њихове касније титуле. И син и ћерка су доктори наука, а Јадранка је почасни члан Њујоршке академије наука. Унука Ива је завршила Електротехнички факултет као студент генерације.

Открива нам да је одувек желео да се његова деца стручно усавршавају по целом свету, али под условом да се врате у своју земљу и радом узврате свом

друге онако успут помене за науку будућим поколењима.

С нескривеним задовољством прича како је успео да се избори са реформом школства Стипе Шувара, коме једино није пошло за руком да угаси Математичку гимназију у Београду! Три године старију имењакињу из Загребачке укинуо је 1979, упркос томе што ју је водила рођена сестра

– Како успете да сачувате своју?

– Како ви испустите своју школу? Зашто нисте искористили помоћ и подршку свога брата?

– Ни он нам није могао помоћи!

Обелоданио јој је тада своје убојито оружје: блиставе успехе својих ђака. Тако је испратио 12 министара просвете, а тринаести, Гаšo Кнежевић, није га примио у свом кабинету, нити је изашао у ходник да се с њим руке на одласку у пензију.

Пензионисани универзитетски професор, доктор физике Милан Распоповић с пуно љубави говори о својим ученицима, уз опаску да је надареном ученику потребан талентован професор. Тимском раду

И математичарима је место на тераси

– Лепо је што дочекујемо наше спортисте на балкону градске скупштине – каже професор Распоповић. – Али хајде једном да тамо дочекамо и наше олимпијце из математике, физике... окићене златним медаљама. Дајмо да бар један од њих добије стан. Да се и о њима пише.

Чланови првог Наставничког већа Математичке гимназије 1966. године

Родитељи Његослава и Обрен

Директори и добре колеге Љубомир Протић, Милан Распоповић, Владимир Драговић, Срђан Огњановић

– Проф др Војин Дајовић био је опседнут идејом совјетског академика Андреја Колмогорова, професора Универзитета „Ломоносов” у Москви, који је са својим сарадницима основао школу за таленте окупљене са целе територије СССР-а (почела је да ради шездесетих година 20. века).

Педесетак ђака у три одељења и троје разредних старешина – то је била Математичка гимназија у првој години постојања, у јесен 1966. Данас је то уважена дама српског просветитељства.

Да је математика у генима, потврђује породица професора Милана Распоповића. Син Зоран, ћерка Јадранка и унука Ива (Јадранкина кћи) завршили су Математичку гимназију. Да није било протекције потврђују даље

Одељења широм Србије

Милан Распоповић је магистрирао на Природно-математичком факултету, одсек за физику, у Београду, 1965. године, а докторирао на Електротехничком факултету у Београду 1977 („Утицај учења и схватања Лудвига Болцмана на физику и филозофију”). У звање доцента изабран је 1982. године, за ванредног професора 1986. године и за редовног 1990. на Филозофском факултету у Нишу.

Учествовао је у великом броју научно-стручних расправа посвећених школовању даровитих ученика. Први је изнео идеју (и учествовао у њеном спровођењу) да се отворе посебна одељења за даровите ученике широм Србије.

народу. Тако се дешавало: одлазили су у свет и враћали се у Србију.

У три деценије директоровања професор је прегрмео море радосних и тегобних догодштина. Првих се сваки пут сети,

Владимира Бакарића, веома блиског саборца Јосипа Броза Тита. Неколико година касније, на једном од сусрета средњошколских директора Београда и Загребачке, она је питала свог београдског колегу:

и хармонији који владају у школи приписује све успехе. Математичка гимназија представља елитну школу, јер привлачи најдаровитије, одгаја их и припрема за студије. Одликују је нарочити наставни план и програм, строг одабир ученика, сарадња са Универзитетом у Београду (готово 40 одсто часова држе универзитетски професори) и врхунски наставници који морају да прате научна достигнућа и да пишу књиге и уџбенике.

На крају разговора тражимо савет од професорске легенде за успешно учење математике. Прва му је лекција да је математика наука коју треба волети, разумети и непрестано учити. Једна карика покидана у том ланцу равна је пропадању у провалију, из које се с муком излази. **Славица Берич**